הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תל תלא

תל וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א א שַׁבָּת שֶׁלְּפָנֵי הַפֶּסַח קוֹרִין אוֹתוֹ שַׁבַּת הַגָּדוֹל, (א) מִפְּנֵי (ק) [א] הַנֵּס שֶׁנַּעֲשָׂה בּוֹ. הַגָּהּ: וְהַמִּנְהָג לוֹמַר (ב) *בְּמִנְחָה, (ג) הַהַגָּדָה, מִתְּחִלַּת עֲבָדִים הָיִינוּ עַד לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ. וּפוֹסְקִים לוֹמַר 'בָּרְכִי נַפְשִׁי' (מנהגים (מנהגי מוהר"ם ניכן)):

א תּוֹסְפוֹת בְּשַׁבָּת פ"ז (ע"ב ד"ה ואותן) וְכֵן כָּתַב הַכֹּל בּוֹ (סי' מז) וְשִׁבְּלֵי הַלֶּקֶט (סי' רה).

תלא זְמַן בְּדִיקַת הֶחָמֵץ. וּבוֹ ב' סְעִיפִים:

א (ק) (א) א בְּתְחִלַּת לֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר בְּנִיסָן [*] (ב) בּוֹדְקִין אֶת הֶחָמֵץ (ג) לְאוֹר הַנֵּר בְּחוֹרִין וּבִסְדָקִין, בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת (ד) שֶׁדָּרָךְ לְהַכְנִיס שָׁם חָמֵץ: **ב** ב יְזַהֵר כָּל אָדָם (ג) (ה) שֶׁלֹּא יַתְחִיל בְּשׁוּם מְלָאכָה (ג) (ו) * וְלֹא

א מִשְׁנָה רֹאשׁ פְּסָחִים (כ.). **ב** הָרַב הַמַּגִּיד (חמץ ומצה פרק ב ה"ג) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (עיין תורי"ם ד. ד"ה לא).

בְּאֹר הַגּוֹלָה

בְּאֹר הֵיטֵב

מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח). מְצָאתִי כָּתוּב לְהַטִּיל אִסּוּר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת לְאַיְזָה צָרָךְ גָּדוֹל מַתָּר בְּנִיסָן אַף שֶׁאָסוּר בְּתִשְׁרֵי:

א (ק) **הַנֵּס.** שֶׁלָּקְחוּ כָּל אֶחָד שֶׂה בָּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ, וְאוֹתָהּ שָׁנָה הָיָה עֲשִׂירִי בַּחֹדֶשׁ בְּשַׁבָּת. וְהִקְשׁוּ הָיְתָה לֵיהּ לִקְבֹּעַ בַּעֲשִׂירִי לַחֹדֶשׁ אֲפִלּוּ חֹל בְּחֹל, עַיֵּן אַחֲרוֹנִים וּבְחֹק יַעֲקֹב (סק"כ). וּמַה שֶּׁהִקְשָׁה הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה שבת) דְּאִם כֵּן כָּל הָאַרְבָּעָה יָמִים יִהְיוּ נִקְרָאִים גְּדוֹלִים, יֵשׁ לוֹמַר דְּהַנֵּס הָיָה שֶׁאוֹמְרִים שְׁרוֹצִים לִשְׁחֹט לֵאלֹהֵיהֶם, וּבְשַׁבָּת אָמַר הַמִּצְרִי אֱמֶת הוּא וּמַה שֶּׁלֹּא שְׁחָטוּ מִשּׁוּם שֶׁהוּא שַׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשִׁאָר יָמִים. מַהֲרַם רַבִּי מֹשֶׁה רַבִּי אֱלִיוֹשׁ. אֵין מַפְטִירִין 'וְעָרְבָה' אֶלָּא כְּשֶׁחָל שַׁבַּת הַגָּדוֹל בְּעֶרֶב פֶּסַח, וְכֵן נוֹהֲגִין. רַשַׁ"ל הָיָה דּוֹרֵשׁ שֶׁכָּל אֶחָד יֹאכַל מְעַט קֹדֶם הַפֶּסַח מִקֶּמַח שֶׁל פֶּסַח, כִּי שָׁמָּא הָיָה שָׁם חֲשַׁשׁ חִמּוּץ וְיִתְלֶה בְּמַה שֶּׁאָכַל. [וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) תָּמַהּ עָלָיו דְּזֶה אֵינוֹ אֶלָּא בְּדָבָר יָבֵשׁ עַיֵּן יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"י (ס"ז), וְקֶמַח בְּקֶמַח הָרֵי דָּבָר לַח, עַיֵּן שָׁם. וְחֹק יַעֲקֹב (סק"א) כָּתַב דִּדְיָנָא קָאָמַר, וְאַף עַל גַּב דְּלֹא מְהַנֵּי עַל כָּל פָּנִים כִּי אִם בְּנָפֵל אֶחָד מֵהֶם בְּשׁוֹגֵג, עַיֵּן שָׁם]. טוֹב לְהַזּוֹ מִמָּזוֹג לַעֲנִיִּים. מַטָּה מֹשֶׁה (סי' תקמג) וּשְׁלָ"ה (מס' פְּסָחִים פרק נר מצוה אות יא):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שֶׁקְּבִיעוּת חֲמִשָּׁה דְּפָסְחָא בְּפָרָטוּת, וְאֵין כּוֹלְלִים אוֹתָם בִּכְלָל צְדָקוֹת כָּל הַשָּׁנָה. (וְהַטַּעַם לְפִי שֶׁנּוֹתְנִים מָזֶה גַּם לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים עֲנִיִּים שֶׁגְּנַאי לָהֶם לְקַבֵּל צְדָקָה). וְאִם גָּבָה לְצָרְכָּן חֲמִשִּׁים וְהוֹתִירוּ, אֵין לְשַׁנּוֹת לְדָבָרִים אֲחֵרִים, אֶלָּא יִתְּנוּ לַעֲנִיִּים לִשְׁאָר צָרְכֵי הַפֶּסַח, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בְּסוֹף סֵפֶר וַעַד לַחֲכָמִים, בְּקוּנְטְרֵס טוֹב עַיִן (סי' יח אות עז) כָּתַב שֶׁאִם קָנָה בֵּית דִּירָה, אֲפִלּוּ תּוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ חְשׁוּב כְּאַנְשֵׁי הָעִיר, וְאִם רַק שָׂכַר בֵּית דִּירָה לִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ, אֲפִלּוּ קֹדֶם שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא כְּאַנְשֵׁי הָעִיר, עַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב כֵּן בְּשֵׁם קָצַת מְפָרְשִׁים. וְעַיֵּן בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן קס"ג (ס"ב בהג"ה):

א [א] **הַנֵּס.** עַיֵּן בְּאֹר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּדִגּוּל מַרְכָּבָה מַה שֶּׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) בָּזֶה, דְּרַשַׁ"ל סְכִירָא לֵיהּ דְּהָוֵי יָבֵשׁ בְּיָבֵשׁ, אֶלָּא דְּהָוֵי דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין וּמְהַנֵּי נָאֳכָל אָחָד, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק חֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן כ"ה בְּדִינֵי בְּרֵרָה מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי לְיַשֵּׁב קוּשְׁיַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם עַל פִּי דִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת בְּתְמוּרָה (ל. ד"ה ואידך), עַיֵּן שָׁם:

א [בשו"ע] **בּוֹדְקִין אֶת הֶחָמֵץ.** וְכָתַב בְּשׁוּ"ת בֵּית יְהוּדָה (אוח"ח סי' ה) שֶׁאוֹנֶן פָּטוּר (כ) **הַהַגָּדָה.** אֲפִלּוּ חֹל שַׁבַּת הַגָּדוֹל בְּעֶרֶב פֶּסַח:

א (ק) **בְּתְחִלָּת.** פֵּרוּשׁ סָמוּךְ לְכְנִיסַת הַלַּיְלָה. רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ה ח"א) וְרַ"ן (א. ד"ה גמ') וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). וְהַחֹק יַעֲקֹב (סק"א) פָּסַק דְּהַבְדִּיקָה צָרִיךְ לִהְיוֹת בַּלַּיְלָה מֻמָּשׁ אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים, וְלֹא בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. [וְהָרַאֲבַ"ד (בהשגות על המאור א.) דַּיֵּק מִלְּשׁוֹן אוֹר דִּרְצָה לוֹמַר שֶׁיִּשָּׁנוֹ עַדַיִן קָצַת יוֹם, דְּמִשּׁוּם לֵישָׁנָא מְעַלְיָא לֹא הָוֵי לֵיהּ לְתַנָּא מֵשִׂים אוֹר לְחֹשֶׁךְ. וְרֹב פּוֹסְקִים סְבִירָא לְהוּ דְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת דַּוְקָא, וּמִזֶּה דַּיֵּק בְּחֹק יַעֲקֹב (סק"ו) כְּשֶׁלֹּא קָרָא קְרִיאַת שְׁמַע קֹדֶם בְּדִיקָה וּבָאִים שְׁנֵי חִיּוּבִים בָּאֶחָד, יִקְרָא תְּחִלָּה כִּי תְּדִיר הוּא, עַיֵּן שָׁם]:

ב (כ) **שֶׁלֹּא יַתְחִיל.** וַאֲפִלּוּ שָׁעָה קֹדֶם הַזְּמַן אָסוּר בַּיּוֹם עַד שֶׁיְּבַדֵּק בַּלַּיְלָה אִסּוּר בֵּיּוֹם עַד שֶׁיְּבַדֵּק: (ג) **וְלֹא יֹאכַל.** וּטְעִימָה בְּעָלְמָא שָׁרֵי, וְהֵינוּ פַּת כַּבֵּיצָה וְלֹא יוֹתֵר, אוֹ פֵּרוֹת אֲפִלּוּ הַרְבֵּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסוֹף

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אִסְרוּ חַג. וּלְהַטִּיל חֵרֶם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת לְצָרֶךְ גָּדוֹל מַתָּר בְּנִיסָן, אַף שֶׁאָסוּר בְּתִשְׁרֵי [אַחֲרוֹנִים]:

א (א) **מִפְּנֵי הַנֵּס.** שֶׁבְּשָׁנָה שֶׁיָּצְאוּ מִמִּצְרַיִם הָיָה עֲשָׂרָה בְּנִיסָן בְּיוֹם שַׁבָּת, וְלָקְחוּ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׂה לְפִסְחוֹ וְקָשְׁרוּ בְּכַרְעֵי הַמִּטָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות יב ג) 'בָּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְיִקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׂה לְבֵית אָבוֹת', וְגוֹ', וְהַמִּצְרִים רָאוּ זֶה וּשְׁאָלוּם לָמָּה זֶה לָכֶם, וְהֵשִׁיבוּ לִשְׁחֹט לְשֵׁם פֶּסַח בְּמִצְוַת ה' עָלֵינוּ, וְהָיוּ שִׂנְאֵיהֶם קָהוֹת עַל שֶׁשּׁוֹחֲטִין אֶת אֱלֹהֵיהֶם, וְלֹא הָיוּ רַשָּׁאִין לוֹמַר לָהֶם דָּבָר. וּמִפְּנֵי שֶׁאָז הָיָה עֲשִׂירִי בַּחֹדֶשׁ בְּשַׁבָּת, עַל כֵּן קָבְעוּ לִקְרוֹת שַׁבַּת שֶׁלְּפָנֵי הַפֶּסַח לְעוֹלָם שַׁבַּת הַגָּדוֹל: (ב) **בְּמִנְחָה הַהַגָּדָה.** לְפִי שֶׁהָיְתָה בּוֹ הַתְחָלַת הַגְּאֻלָּה וְהַנִּסִּים. וַאֲפִלּוּ אִם חָל שַׁבַּת הַגָּדוֹל בְּעֶרֶב פֶּסַח, וְאָז דּוֹרְשִׁין בַּשַּׁבָּת הַקְּרוֹבָה [אַחֲרוֹנִים]:

א (א) **בְּתְחִלַּת לֵיל וְכוּ'.** פֵּרוּשׁ (ק) תֵּכֶף אַחַר יְצִיאַת הַכּוֹכָבִים שֶׁיֵּשׁ עֲדַיִן קְצָת מֵאוֹר הַיּוֹם רָאוּי לְהַתְחִיל לְבָדֵק, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְרַשֵּׁל אוֹ שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח: (ב) **בּוֹדְקִין וְכוּ'.** וְגַם צָרִיךְ לְבַטֵּל אָז אֶת הֶחָמֵץ וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן תל"ד סָעִיף ב'. (ג) וּמִן הַתּוֹרָה בְּאֶחָד מֵהֶן סַגִּי, דְּכֻלְּהוּ בְּלִבּוֹ וּמִפְקִירוּ, שׁוּב אֵינוֹ שֶׁלּוֹ וְאֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁבּוֹדְקוֹ וּמְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו וּמְבַעֲרוֹ מִן הָעוֹלָם, אֶלָּא שֶׁחָזַ"ל הֶחְמִירוּ דְּלֹא סַגִּי בְּאֶחָד מֵהֶן אֶלָּא בִּשְׁנֵיהֶם דַּוְקָא. לְפִי שֶׁחָשְׁשׁוּ אַחַר שֶׁהַבְּטוּל תָּלוּי בְּמַחֲשַׁבְתָּן שֶׁל בְּנֵי אָדָם וּבִדְעוֹתֵיהֶן, אוּלַי יֵרַע בְּעֵינֵי הָאָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ חָמֵץ בְּעֵבֶד כַּמָּה אֲלָפִים לְהַפְקִיר, וְאַף שֶׁבְּפִיו יֹאמַר שֶׁיִּהְיֶה בָּטֵל וְהֶפְקֵר וְחָשִׁיב כְּעָפָר, מִכָּל מָקוֹם לִבּוֹ לֹא כֵן יַחְשֹׁב וְלֹא יְבַטְּלֶנּוּ בְּלֵב שָׁלֵם, וְהָרֵי הוּא עוֹבֵר בְּ'בַל יֵרָאֶה', שֶׁהֲרֵי לֹא הוֹצִיא מִבֵּיתוֹ. וְעוֹד שֶׁמָּא מִתּוֹךְ שֶׁרְגִילִין בּוֹ כָּל הַשָּׁנָה, אִם יִהְיֶה בְּבֵיתוֹ וּרְשׁוּתוֹ גְּזֵרִינַן שֶׁיִּשְׁכַּח וְיָבוֹא לֶאֱכֹל. וְלָכֵן תִּקְּנוּ חַזַ"ל שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁמְּבַטֵּל לֹא סַגִּי, אֶלָּא צָרִיךְ לְבַדֵּק לְבַעֲרוֹ מִן הָעוֹלָם. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לְבַטֵּל גַּם כֵּן, שֶׁמָּא לֹא יִבְדֹּק יָפָה וְיִמְצָא חָמֵץ בְּפֶסַח וְיַעֲבֹר עָלָיו: (ג) **לְאוֹר הַנֵּר.** מִפְּנֵי (ג) שֶׁצָּרִיךְ לִבְדֹּק בַּחוֹרִין וּבַסְּדָקִין, וְאוֹר הַיּוֹם לֹא יוֹעִיל לָזֶה, וְכֵינָן שֶׁצָּרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה לְאוֹר הַנֵּר קְבוּעָה בַּלַּיְלָה, מִפְּנֵי שֶׁאָז אוֹרוֹ מַבְהִיק יוֹתֵר מִבַּיּוֹם וַאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם הָאָפֵל. וְגַם הֵיא שָׁעָה שֶׁבְּנֵי אָדָם מְצוּיִים בְּבָתֵּיהֶם: (ד) **שֶׁדָּרָךְ לְהַכְנִיס וְכוּ'.** לְאוֹ דַּוְקָא, אַף שֶׁאֵין דָּרָךְ לְהַכְנִיס שָׁם חָמֵץ, (ז) רַק בְּמָקוֹם שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁים שָׁם לִפְרָקִים בְּחָמֵץ, חִישִׁינַן שֶׁמָּא הִכְנִיס שָׁם חָמֵץ וְלָאו אַדַּעְתִּיהּ, וְכִמְבֹאָר לְקַמָּן סִימָן תל"ג (סעיפים ג-י): **ב** (ה) **שֶׁלֹּא יַתְחִיל בְּשׁוּם מְלָאכָה וְכוּ'.** וַאֲפִלּוּ חֲצִי שָׁעָה שֶׁקֹּדֶם הַזְּמַן אָסוּר דִּלְמָא אָתֵי לְאַמְשׁוּכֵי, וְהוּא הַדִּין דְּאָסוּר לִכְנֹס לַמֶּרְחָץ וּבְכָל הַדְּבָרִים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל בְּסִימָן רל"ב (ס"ב). וּמִי שֶׁשָּׁכַח לִבְדֹּק בַּלַּיְלָה, אָסוּר בַּיּוֹם בְּכָל הַדְּבָרִים עַד שֶׁיִּבְדֹּק [אַחֲרוֹנִים]: (ו) **וְלֹא יֹאכַל.** וּטְעִימָה בְּעָלְמָא שָׁרֵי, וְהֵינוּ פַּת כַּבֵּיצָה וְלֹא יוֹתֵר, אוֹ פֵּרוֹת אֲפִלּוּ הַרְבֵּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסוֹף

בַּאוּר הֲלָכָה

שְׁלֹא אִישׁ כְּזֶה אֵין נוֹתְנִין מַקֵּפָה כְּמַבֹּאר בְּיוֹרֶה דֵּעָה בְּהִלְכוֹת צְדָקָה (סי' רנו ס"א) [מְקוֹר חַיִּים (סק"ג)]:

א * **בְּמִנְחָה הַהַגָּדָה.** א] **וּבְשַׁם הַגְּרַ"א** (סק"ב) כָּתְבוּ שֶׁלֹּא הָיָה נוֹהֵג בָּזֶה, מְשׁוּם דְּאֵיתָא בַּהַגָּדָה 'יָכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם' וְכוּ':

ב * **וְלֹא יֹאכַל.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ו) דְּפֵרוֹת מֻתָּר אֲפִלּוּ הַרְבֵּה, וְהוּא נוֹטֵעַ מִדִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) שָׁדְּמָה לָהּ דְּסִימָן רל"ב. וְלִקְאוֹרָה מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ כְּשֶׁהִגִּיעַ זְמַן הַבְּדִיקָה דְּהֵינוּ צֵאת הַכּוֹכָבִים גַּם כֵּן מֻתָּר לֶאֱכֹל פֵּרוֹת אֲפִלּוּ הַרְבֵּה,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ק) אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ה) וְחֹק יַעֲקֹב (סק"א) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (הל' זמן בדיק"ח ס"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ב)** פּוֹסְקִים: **(ג)** גְּמָרָא (פסחים ח.) וּפוֹסְקִים: **(ד)** חֹק יַעֲקֹב (סק"ב):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב הביא דברי השו"ע שאומרים בשבת הגדול במנחה עבדים היינו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תלא תלב

ג מֵימְרָא דְּאַבָּיֵי שָׁם (ד׳) [ד״] (ע״א). ד רַבָּנוּ יוֹנָה שָׁם מִלְּשׁוֹנָא דְּאַבָּיֵי.

יאכַל, עַד שֶׁיְּבָרֵךְ. [ג]וַאֲפִלּוּ אִם יֵשׁ לוֹ עֵת קָבוּעַ לִלְמֹד, (ז) לֹא יִלְמֹד (ח) עַד שֶׁיְּבָרֵךְ. (ט) [ד]וְאִם הִתְחִיל לִלְמֹד (י) מִבְּעוֹד יוֹם, אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק. (וְיֵשׁ אוֹמְרִים (ה) (יא) שֶׁצָּרִיךְ לְהַפְסִיק, (יב) וְכֵן נִרְאֶה לִי עִקָּר):

תלב דִּין בְּרָכַת בְּדִיקַת חָמֵץ. ובו ב׳ סְעִיפִים:

א מַסְקָנָא דְּגֶמָרָא פְּסָחִים ד׳ (ע״ב).

א (א) [א]קֹדֶם שֶׁמַּתְחִיל לִבְדֹּק (ב) יְבָרֵךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ (ו) [א] (ג) עַל בִּעוּר חָמֵץ. (וְאִם הִתְחִיל לִבְדֹּק בְּלֹא בְּרָכָה, יְבָרֵךְ (ד) כָּל זְמַן (ג) [ב] שֶׁלֹּא סִיֵּם בְּדִיקָתוֹ (כל בו (סי׳ ממ)). (ה) וְיִזָּהֵר

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מִמְּצָוֹת בְּדִיקָה וְיִבְדְּקוּ לוֹ אֲחֵרִים. וּכְסֵפֶר תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה (סי׳ רמח) כָּתַב שֶׁבִּפְרָאג נוֹהֲגִין שֶׁהָאוֹנֵן מַקְנֶה חֶלְקוֹ לְשֻׁתָּפוֹ, וְגַם בָּזֶה לְעִנְיַן חָמֵץ יֵשׁ לָנוּ בְּמַתָּנָה לְשֶׁתָּפוֹ אוֹ לְאַחֵר, וְאָז יְבָרֵךְ הָאַחֵר גַּם כֵּן. מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם אֵינוֹ בּוֹדֵק מַחֲמַת הַקְּנָאָה רַק דֶּרֶךְ שְׁלִיחוּת, צָרִיךְ עִיּוּן אִם יְבָרֵךְ:

א (א) **[א] עַל בִּעוּר.** עַיֵּן בְּטוּ״ז (סק״ב) וּבְיָד אַפְרַיִם. וְעַיֵּן בְּלֶקֶט הַקֶּמַח (הל׳ פסח והספירה) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ ז״ל (ח״ב סי׳ רמח) שֶׁנָּפַח עַל בִּעוּר נִתְקַן עַל תְּחִלַּת עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה וְעַל תַּכְלִיתָהּ שֶׁהוּא הַבִּעוּר, וְלֹא הַבְּטוּל שֶׁהוּא מֻחְשָׁכָה שֶׁבַּלֵּב, עַיֵּן שָׁם: **[ב] שֶׁלֹּא סִיֵּם.** עַיֵּן בְּתְשׁוּבַת מוֹרֵנוּ הוּא קֹדֶם צֵאת הַכּוֹכָבִים, יִבְדֹּק וְאַחַר כָּךְ יִתְפַּלֵּל אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים, וְאִם לֹא בָּדַק עַד אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים, יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, דְּטַרְחַ הוּא לְקַבְּצָם אַחַר כָּךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ה) **שֶׁצָּרִיךְ.** הַב״ח. וְעַיֵּן סָעִיף קָטָן א׳ מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם. וְאוֹתָן הָרְגִילִים לְהִתְפַּלֵּל עַרְבִית בָּעֲשָׂרָה, יִתְפַּלְּלוּ תְּחִלָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, דְּטַרְחַ הוּא לְקַבְּצָם אַחַר כָּךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (שם): וְאִם אָמַר לַחֲבֵרוֹ שֶׁיַּזְכִּיר לוֹ הַבְּדִיקָה מַתָּר, כְּדִלְעֵיל סִימָן רע״ה סָעִיף ג׳. נַחֲלַת צְבִי (סק״א):

א (ו) **עַל בִּעוּר.** וְאִם בִּרַךְ לְבַעֵר, יָצָא. הַסְּמָכַת אֲחֵרוֹנִים. וְעַיֵּן ט״ז בְּסִימָן קס״ז סָעִיף קָטָן ד׳. וְיֵשׁ לְהָעִיר מִמַּה שֶּׁכָּתַב הַמְחַבֵּר לְקַמָּן סִימָן תלד סָעִיף ב׳ בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן. וְרַק בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל צֵאת הַכּוֹכָבִים אָסוּר. וְאַף לְהָאוֹסְרִין אֵינוֹ אָסוּר (ו) אֶלָּא בְּלוֹמֵד בְּבֵיתוֹ, אֲבָל הַלּוֹמְדִין שִׁעוּר הֲלָכָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אַחַר הַתְּפִלָּה מֻתָּר, דַּהֲלֹא יְהֵא מֻכְרָח בְּדַרְכּוֹ לְבוֹא לְבֵיתוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם אַף זֶה אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא הַלּוֹמֵד בְּלֹא פְּלִפּוּל, אֲבָל (מ) בְּפִלְפּוּל חָרִיף בְּכָל גְּוָנֵי דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוֹכֵי: (ח) **עַד שֶׁיְּבָרֵךְ.** וּלְעִנְיַן תְּפִלַּת מַעֲרִיב, אוֹתָן הַמִּתְפַּלְּלִים מַעֲרִיב בִּזְמַנּוֹ בְּצִבּוּר, (ט) יִתְפַּלְּלוּ מִקֹּדֶם, דְּטַרְחַ לְקַבְּצָן אַחַר כָּךְ וְגַם אֵין לְחֹשׁ כָּל כָּךְ שֶׁיִּשְׁכַּח לִבְדֹּק, שֶׁהֲרֵי תְּפִלָּה הִיא דְּבָר קָבוּעַ וְאֵין שָׁם אָמָּא יִמְשֹׁךְ. וְהַמִּתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ (י) [ג]יִתֵּן לְאַחַר לִבְדֹּק וְהוּא יִתְפַּלֵּל, דְּעַל יְדֵי זֶה יִקַּיֵּם שְׁנֵיהֶם בִּזְמַנָּם. וְאִי לֵיכָּא אַחַר יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה. אֲכָן אִם הוּא רָגִיל לְהִתְפַּלֵּל לְעוֹלָם בִּיחִידִי, יִבְדֹּק תְּחִלָּה, דְּכֵינָן דְּרָגִיל בְּכָךְ לֹא חָיְשִׁינַן כָּל כָּךְ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח. (יא) [ג]וְהַחֹק. יַעֲקֹב (סק״ז) כָּתַב דִּלְעוֹלָם יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה, דְּתָדִיר וְשָׁאֵינוֹ תָּדִיר תָּדִיר קוֹדֵם: (ט) **וְאִם הִתְחִיל לִלְמֹד.** וְהוּא הַדִּין (יב) שְׁאָר מְלָאכוֹת: (י) **מִבְּעוֹד יוֹם.** בִּזְמַן הַהֶתֵּר, וְלָכֵן אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק, דַּאֲפִלּוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְתָא קָיְמָא לָן בְּסִימָן רל״ה (ס״ב) דְּאִם הִתְחִיל בְּהֶתֵּר אֵינוֹ מַפְסִיק, עַיֵּן שָׁם. (יג) וְאִם הִתְחִיל בִּזְמַן הָאִסּוּר לְכַלֵּי עָלְמָא פּוֹסֵק, דִּבְדִיקַת חָמֵץ הָוֵי דְּאוֹרַיְתָא

בַּאֵר הַיטֵב

כְּבֵיצָה פַּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן רל״ב (ס״ג) עַיֵּן שָׁם: (ד) **לֹא יִלְמֹד.** וְהַלּוֹמֵד שִׁעוּר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת מֻתָּר, דְּדִוְקָא מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּבֵיתוֹ אָסוּר שֶׁאֵינוֹ מַכְרִיחַ לָקוּם מִמְּקוֹמוֹ אֲבָל זֶה יֵלֵךְ בְּוַדַּאי לְבֵיתוֹ. כֵּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט). וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) וְנִרְאֶה לִי דְּוַקָא מִי שֶׁאוֹמֵר דִּבּוּר הֲלָכָה בְּלֹא פִּלְפּוּל, אֲבָל אָסוּר לַעֲסֹק בְּפִלְפּוּל אֲפִלּוּ אֵינוֹ בְּבֵיתוֹ, דְּבָזֶה וַדַּאי אֵיכָא לְמֵימַר דִּילְמָא מִמֵּילָא יַשְׁכַּח לִבְדֹּק. כָּתַב הַב״ח (ס״ד) מִי שֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּל עַרְבִית עִם הַצִּבּוּר מִתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ קֹדֶם הַבְּדִיקָה, דְּאֵיכָא לְמֵימַר שֶׁמָּא יִשְׁתַּכַּח בִּבְדִיקָתוֹ וְיִשְׁכַּח מִלְּהִתְפַּלֵּל, אֲבָל מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל לְעוֹלָם עַרְבִית בִּיחִידִי בִּלַּיְלָה יִבְדֹּק תְּחִלָּה, כֵּיוָן דְּדֶרֶךְ בְּנֵי אָדָם לֹא יִשְׁכַּח. מָגֵן אַבְרָהָם (שם) כָּתַב כֵּיוָן דִּזְמַן הַבְּדִיקָה הָיָה קֹדֶם צֵאת הַכּוֹכָבִים, אִם לֹא בָּדַק עַד אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים, יִבְדֹּק וְהוּא יִתְפַּלֵּל. וְאִי לֵיכָּא אַחֵר יַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַב״ח. וְעַיֵּן סָעִיף קָטָן א׳ מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם. וְאוֹתָן הָרְגִילִים לְהִתְפַּלֵּל עַרְבִית בָּעֲשָׂרָה, יִתְפַּלְּלוּ תְּחִלָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, דְּטַרַח הוּא לְקַבְּצָם אַחַר כָּךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ה) **שֶׁצָּרִיךְ.**

וְאִם אָמַר לַחֲבֵרוֹ שֶׁיַּזְכִּיר לוֹ הַבְּדִיקָה מַתָּר, כְּדִלְעֵיל סִימָן רע״ה סָעִיף ג׳. נַחֲלַת צְבִי (סק״א):

א (ו) **עַל בִּעוּר.** וְאִם בִּרַךְ לְבַעֵר, יָצָא. הַסְּמָכַת אֲחֵרוֹנִים. וְעַיֵּן ט״ז בְּסִימָן קס״ז סָעִיף קָטָן ד׳. וְיֵשׁ לְהָעִיר מִמַּה שֶּׁכָּתַב הַמְחַבֵּר לְקַמָּן סִימָן תלד סָעִיף ב׳ בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן. וְרַק בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל צֵאת הַכּוֹכָבִים אָסוּר. וְאַף לְהָאוֹסְרִין אֵינוֹ אָסוּר (ו) אֶלָּא בְּלוֹמֵד בְּבֵיתוֹ, אֲבָל הַלּוֹמְדִין שִׁעוּר הֲלָכָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אַחַר הַתְּפִלָּה מֻתָּר, דַּהֲלֹא יְהֵא מֻכְרָח בְּדַרְכּוֹ לְבוֹא לְבֵיתוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם אַף זֶה אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא הַלּוֹמֵד בְּלֹא פִּלְפּוּל, אֲבָל (מ) בְּפִלְפּוּל חָרִיף בְּכָל גְּוָנֵי דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוֹכֵי: (ח) **עַד שֶׁיְּבָרֵךְ.** וּלְעִנְיַן תְּפִלַּת מַעֲרִיב, אוֹתָן הַמִּתְפַּלְּלִים מַעֲרִיב בִּזְמַנּוֹ בְּצִבּוּר, (ט) יִתְפַּלְּלוּ מִקֹּדֶם, דְּטַרְחַ לְקַבְּצָן אַחַר כָּךְ וְגַם אֵין לְחֹשׁ כָּל כָּךְ שֶׁיִּשְׁכַּח לִבְדֹּק, שֶׁהֲרֵי תְּפִלָּה הִיא דְּבָר קָבוּעַ וְאֵין שָׁם אָמָּא יִמְשֹׁךְ. וְהַמִּתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ (י) [ג]יִתֵּן לְאַחַר לִבְדֹּק וְהוּא יִתְפַּלֵּל, דְּעַל יְדֵי זֶה יְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם בִּזְמַנָּם. וְאִי לֵיכָּא אַחַר יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה. אֲכָן אִם הוּא רָגִיל לְהִתְפַּלֵּל לְעוֹלָם בִּיחִידִי, יִבְדֹּק תְּחִלָּה, דְּכֵינָן דְּרָגִיל בְּכָךְ לֹא חָיְשִׁינַן כָּל כָּךְ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח. (יא) [ג]וְהַחֹק. יַעֲקֹב (סק״ז) כָּתַב דִּלְעוֹלָם יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה, דְּתָדִיר וְשָׁאֵינוֹ תָּדִיר תָּדִיר קוֹדֵם: (ט) **וְאִם הִתְחִיל לִלְמֹד.** וְהוּא הַדִּין (יב) שְׁאָר מְלָאכוֹת: (י) **מִבְּעוֹד יוֹם.** בִּזְמַן הַהֶתֵּר, וְלָכֵן אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק, דַּאֲפִלּוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְתָא קָיְמָא לָן בְּסִימָן רל״ה (ס״ב) דְּאִם הִתְחִיל בְּהֶתֵּר אֵינוֹ מַפְסִיק, עַיֵּן שָׁם. (יג) וְאִם הִתְחִיל בִּזְמַן הָאִסּוּר לְכַלֵּי עָלְמָא פּוֹסֵק, דִּבְדִיקַת חָמֵץ הָוֵי דְּאוֹרַיְתָא

סִימָן רל״ב, עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ד״ה ולא) דְּפָרוֹת הָרַבֶּה אֵינוֹ מָתָר רַק בְּהַחֲצִי שָׁעָה שֶׁקָּדַם הַבְּדִיקָה, אֲבָל מִשֶּׁהִגִּיעַ זְמַן הַבְּדִיקָה גַּם עַל יְדֵי פָּרוֹת אֵין נָכוֹן לְשַׁהוֹת הַרְבֵּה: (ז) **לֹא יִלְמֹד.** [א]גַּם בָּזֶה (ה) יֵשׁ אוֹסְרִין אַף בַּחֲצִי שָׁעָה שֶׁמִּקֹּדֶם דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוּכֵי הַרְבֵּה, אִם לֹא שֶׁבִּקֵּשׁ לְאֶחָד שֶׁיַּזְכִּירֵנוּ כְּשֶׁיָּבוֹא הַזְּמַן. וְיֵשׁ מַתִּירִין (ו) לְעִנְיַן לִמּוּד מִקֹּדֶם, וְרַק בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל צֵאת הַכּוֹכָבִים אָסוּר. וְאַף לְהָאוֹסְרִין אֵינוֹ אָסוּר (ו) אֶלָּא בְּלוֹמֵד בְּבֵיתוֹ, אֲבָל הַלּוֹמְדִין שִׁעוּר הֲלָכָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אַחַר הַתְּפִלָּה מֻתָּר, דַּהֲלֹא יְהֵא מֻכְרָח בְּדַרְכּוֹ לְבוֹא לְבֵיתוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם אַף זֶה אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא הַלּוֹמֵד בְּלֹא פִּלְפּוּל, אֲבָל (מ) בְּפִלְפּוּל חָרִיף בְּכָל גְּוָנֵי דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוּכֵי: (ח) **עַד שֶׁיְּבָרֵךְ.** וּלְעִנְיַן תְּפִלַּת מַעֲרִיב, אוֹתָן הַמִּתְפַּלְּלִים מַעֲרִיב בִּזְמַנּוֹ בְּצִבּוּר, (ט) יִתְפַּלְּלוּ מִקֹּדֶם, דְּטַרְחַ לְקַבְּצָן אַחַר כָּךְ וְגַם אֵין לְחֹשׁ כָּל כָּךְ שֶׁיִּשְׁכַּח לִבְדֹּק, שֶׁהֲרֵי תְּפִלָּה הִיא דָּבָר קָבוּעַ וְאֵין שָׁם אָמָּא יִמְשֹׁךְ. וְהַמִּתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ (י) [ג]יִתֵּן לְאַחַר לִבְדֹּק וְהוּא יִתְפַּלֵּל, דְּעַל יְדֵי זֶה יְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם בִּזְמַנָּם. וְאִי לֵיכָּא אַחַר יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה. אֲכָן אִם הוּא רָגִיל לְהִתְפַּלֵּל לְעוֹלָם בִּיחִידִי, יִבְדֹּק תְּחִלָּה, דְּכֵינָן דְּרָגִיל בְּכָךְ לֹא חָיְשִׁינַן כָּל כָּךְ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח. (יא) [ג]וְהַחֹק. יַעֲקֹב (סק״ז) כָּתַב דִּלְעוֹלָם יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה, דְּתָדִיר וְשָׁאֵינוֹ תָּדִיר תָּדִיר קוֹדֵם: (ט) **וְאִם הִתְחִיל לִלְמֹד.** וְהוּא הַדִּין (יב) שְׁאָר מְלָאכוֹת: (י) **מִבְּעוֹד יוֹם.** בִּזְמַן הַהֶתֵּר, וְלָכֵן אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק, דַּאֲפִלּוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְתָא קָיְמָא לָן בְּסִימָן רל״ה (ס״ב) דְּאִם הִתְחִיל בְּהֶתֵּר אֵינוֹ מַפְסִיק, עַיֵּן שָׁם. (יג) וְאִם הִתְחִיל בִּזְמַן הָאִסּוּר לְכַלֵּי עָלְמָא פּוֹסֵק, דִּבְדִיקַת חָמֵץ הָוֵי דְּאוֹרַיְתָא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ד״ה ולא) דְּפָרוֹת הָרַבֶּה אֵינוֹ מָתָר רַק בְּהַחֲצִי שָׁעָה שֶׁקָּדַם הַבְּדִיקָה, אֲבָל מִשֶּׁהִגִּיעַ זְמַן הַבְּדִיקָה גַּם עַל יְדֵי פָּרוֹת אֵין נָכוֹן לְשַׁהוֹת כָּל זְמַן שֶׁלֹּא בִּטֵּל, וּבְדְאוֹרַיְתָא פּוֹסֵק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן רל״ה (שם): (ז) **לֹא יִלְמֹד.** [א]גַּם בָּזֶה (ה) יֵשׁ אוֹסְרִין אַף בַּחֲצִי שָׁעָה שֶׁמִּקֹּדֶם דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוּכֵי הַרְבֵּה, אִם לֹא שֶׁבִּקֵּשׁ לְאֶחָד שֶׁיַּזְכִּירֵנוּ כְּשֶׁיָּבוֹא הַזְּמַן. וְיֵשׁ מַתִּירִין (ו) לְעִנְיַן לִמּוּד מִקֹּדֶם, וְרַק בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל צֵאת הַכּוֹכָבִים אָסוּר. וְאַף לְהָאוֹסְרִין אֵינוֹ אָסוּר (ו) אֶלָּא בְּלוֹמֵד בְּבֵיתוֹ, אֲבָל הַלּוֹמְדִין שִׁעוּר הֲלָכָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אַחַר הַתְּפִלָּה מֻתָּר, דַּהֲלֹא יְהֵא מֻכְרָח בְּדַרְכּוֹ לְבוֹא לְבֵיתוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם אַף זֶה אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא הַלּוֹמֵד בְּלֹא פִּלְפּוּל, אֲבָל (מ) בְּפִלְפּוּל חָרִיף בְּכָל גְּוָנֵי דִּלְמָא אָתֵי לְאִמְשׁוּכֵי: (ח) **עַד שֶׁיְּבָרֵךְ.** וּלְעִנְיַן תְּפִלַּת מַעֲרִיב, אוֹתָן הַמִּתְפַּלְּלִים מַעֲרִיב בִּזְמַנּוֹ בְּצִבּוּר, (ט) יִתְפַּלְּלוּ מִקֹּדֶם, דְּטַרְחַ לְקַבְּצָן אַחַר כָּךְ וְגַם אֵין לְחֹשׁ כָּל כָּךְ שֶׁיִּשְׁכַּח לִבְדֹּק, שֶׁהֲרֵי תְּפִלָּה הִיא דָּבָר קָבוּעַ וְאֵין שָׁם אָמָּא יִמְשֹׁךְ. וְהַמִּתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ (י) [ג]יִתֵּן לְאַחַר לִבְדֹּק וְהוּא יִתְפַּלֵּל, דְּעַל יְדֵי זֶה יְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם בִּזְמַנָּם. וְאִי לֵיכָּא אַחַר יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה. אֲכָן אִם הוּא רָגִיל לְהִתְפַּלֵּל לְעוֹלָם בִּיחִידִי, יִבְדֹּק תְּחִלָּה, דְּכֵינָן דְּרָגִיל בְּכָךְ לֹא חָיְשִׁינַן כָּל כָּךְ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח. (יא) [ג]וְהַחֹק. יַעֲקֹב (סק״ז) כָּתַב דִּלְעוֹלָם יִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה, דְּתָדִיר וְשָׁאֵינוֹ תָּדִיר תָּדִיר קוֹדֵם: (ט) **וְאִם הִתְחִיל לִלְמֹד.** וְהוּא הַדִּין (יב) שְׁאָר מְלָאכוֹת: (י) **מִבְּעוֹד יוֹם.** בִּזְמַן הַהֶתֵּר, וְלָכֵן אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק, דַּאֲפִלּוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְתָא קָיְמָא לָן בְּסִימָן רל״ה (ס״ב) דְּאִם הִתְחִיל בְּהֶתֵּר אֵינוֹ מַפְסִיק, עַיֵּן שָׁם. (יג) וְאִם הִתְחִיל בִּזְמַן הָאִסּוּר לְכַלֵּי עָלְמָא פּוֹסֵק, דִּבְדִיקַת חָמֵץ הָוֵי דְּאוֹרַיְתָא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ס) כֵּן מַשְׁמַע מִפְּתִימַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן (ד׳) [ג׳] וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״ז (ס״ה ובקו״א סק״א). וּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ אִם לֹא וְכוּ׳, כֵּן מְבֹאָר בַּאֲחֵרוֹנִים: (ו) חק יַעֲקֹב (סק״ה) וּמִנְּמַן הָאֶלְף (סק״ב) וְשַׁר הָאֶלְף (סק״ב), עַיֵּן שָׁם: (ז) **מָגֵן אַבְרָהָם** (סק״ה) **בְּשֵׁם רַאֲבַ״ח** (מים עמוקים ח״ב סי׳ עט). **וּמַשְׁמַע דְּאַף בְּהַגִּיעַ הַזְּמַן מֻתָּר.** [ד]**וְהַפְרִי חָדָשׁ מְסַקֵּק עָלָיו,** עַיֵּן שָׁם מִשּׁוּם לֹא פְלוּג. וְגַם דְּהָא עַל כָּל פָּנִים מַתְחֵל מִתְּחִלַּת הַזְּמַן שֶׁהוּא בְּתְחִלַּת הַלַּיְלָה. וְכֵן נִרְאֶה מֵהַרְמַב״ם (פ״ב מ״ג) וְכֵן מוּכָח מֵהַשַּׁ״ז (סק״ב) וּבֵית מֵאִיר. **מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְהָקֵל בְּחֵצִי שָׁעָה שֶׁקֹּדֶם הַזְּמַן** (שם) וּשְׁאָרֵי אֲחֵרוֹנִים: (ח) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אֲחֵרוֹנִים: (י) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קיט ס״ז): **(יא)** וְכֵן כָּתְבוּ אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ח) וּמִקְוֵה חַיִּים (חי׳ סק״ו). **וְדַעֲבַד כְּמַר עֲבִיד וְכוּ׳:** (יב) בְּגְדֵי יֶשַׁע (סק״ח) וְהַחֹק יַעֲקֹב (סק״ח) וּמִקְוֵה חַיִּים (חי׳ סק״ז) עַיֵּן שָׁם. דְּלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): **(יג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז). וְאַף דְּמִדְּאוֹרַיְתָא אֵין הַחִיּוּב עוֹמְדִין בְּשִׁטָּה זוֹ, הַחֹק יוֹסֵף וּנְהַר שָׁלוֹם (סק״ה) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קיט ס״ט):

[א] **לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב:** וכמותם פסק בשו״ע הרב (ס״ה) לאיסור, ואפילו רק פרק אחד אסור, אע״פ שיוכל לגמור הפרק לפני צאת הכוכבים. **ב]** בשו״ע הרב (ס״ו) לא הביא עצה זו, אלא שיתפלל קודם ואח״כ יבדוק. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״ו) כתב שאע״פ שק״ש וערבית תדירים, מ״מ צריך להקדים את הבדיקה שהיא מצוה עוברת, שאם לא יבדוק מיד אחרי צאת הכוכבים נקרא עובר על דברי חכמים, אבל ק״ש אינו עובר על תקנת חכמים אם קראה קודם חצות הלילה. **ד]** ובשו״ע הרב (ס״ט) כתב שמקומות שיש חבורות שיש להם שיעור קבוע ללמוד הלכות פסוקות בביהכ״נ אחר התפילה אל יבטלו לימודם בלילה זה, שהרי אפשר לבדוק אח״כ ולא תתבטל מצוות בדיקה לגמרי. ואין לחוש שמא ישכחו בלימודם שהרי הולכים לבתיהם ללון, אבל בפלפול לא, וכמו שהביא במשנ״ב. **ה]** וכן פסק בשו״ע הרב. ובקו״א (סק״א) כתב שכל זה למנהגינו ששורפין את החמץ בשעה חמישית (ראה סי׳ תמה מ״ב סק״ז), אבל אם מבער בשעה שישית, מבדק.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah